

Vabariigi Valitsuse määruse
„Vabariigi Valitsuse 29. augusti 2005. a määruse nr 224
„Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse
eelhinnang, täpsustatud loetelu¹“ muutmise“ eelnõu
SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsuse 29. augusti 2005. a määrus nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi *määrus*) jõustus 11. septembril 2005. a. Määrus on kehtestatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 6 lõike 4 alusel. Määrus täpsustab KeHJSi § 6 lõikes 2 esitatud tegevusvaldkondade loetelu, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) vajalikkuse eelhinnang.

Euroopa Komisjon esitas 25.07.2019 Eestile märgukirja seoses rikkumisega nr 2019/2109, milles leidis, et mitut Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 13. detsembri 2011. a direktiivi 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, mida on muudetud 16. aprilli 2014. a direktiiviga 2014/52/EL (edaspidi *KMH direktiiv*), I ja II lisa nimetatud punkti ei ole sõnaselgelt Eesti õigusesse üle võetud. Eesti on komisjoni ametlikule kirjale saadetud vastuses nõustunud osade KMH direktiivi I ja II lisa punktide puuduliku ülevõtmisega, mistõttu vajab määrus mõningast korrigeerimist, et viia see vastavusse KMH direktiiviga. KMH direktiivi I lisa sätestatud tegevused on loetletud KeHJSi § 6 lõikes 1 ning direktiivi ebaõigest ülevõtmisest tulenevad väiksemad täpsustused jõustusid KeHJSis 01.01.2020.

Tulenevalt KMH direktiivi artikli 4 lõike 2 punktist b on liikmesriigil võimalus II lisa loetletud projektide puhul kehtestada ise künnised või tingimused hindamaks, kas projekti keskkonnamõju on vaja hinnata või mitte. Eestis on KMH direktiivi II lisa kohased tegevusvaldkonnad täpsustatud määrusega, milles on kehtestatud vastavad künnised või tingimused, millest tuleb tegevusloa andjal ehk otsustajal lähtuda eelhinnangu andmisel KMH vajalikkuse kohta. Lisaks sätestavad KeHJSi § 6 lõike 2 punkt 22 ning määruse § 16 punkt 1 kohustuse anda eelhinnang ka mistahes muule tegevusele, mis võib kaasa tuua olulise keskkonnamõju, nagu näeb ette direktiivi artikli 4 lõike 2 punkt a.

Määruse muutmise eelnõu koostasid Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse osakonna peaspetsialist Ülle Luiks (tel 626 0742, ulle.luiks@envir.ee) ja nõunik Rainer Persidski (tel 626 2973, rainer.persidski@envir.ee). Õigusekspertiisi tegi Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna jurist Triin Nymann (tel 626 2927, triin.nymann@envir.ee), keeleteoimetaja oli õigusosakonna peaspetsialist Aili Sandre (tel 626 2953, aali.sandre@envir.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõukohase määrusega tehtavate muudatuste sisu ja põhjendus.

Punktiga 1 korrigeeritakse määruse § 2 punkti 5 sätte sõnastust, et viia see vastavusse KeHJSi § 6 lõike 1 punktiga 30, mille kohaselt on KMH kohustuslik vähemalt 220kilovoldise kõrgepingeliini püstitamisel. Pikkuse kriteerium on jätkuvalt sama (üle 15 kilomeetri).

Punktiga 2 täiendatakse määruse § 3 punktiga 13, et oleks üle võetud KMH direktiivi II lisa punkti 2 alapunkti e nõue. Kehtiva määruse § 3 punktis 8 nimetatakse vaid allmaehitiste

rajamist, kuid maapealsed tööstusrajatised on määruses nimetatud. Sõnastuses on lähtutud KMH direktiivi sõnastusest ning konsulteeritud Eesti Geoloogiateenistusega. Mõiste „*bituminous shale*“ all mõeldakse Eestis põlevkivi, mitte bituminooset kilt, nagu KMH direktiivi eestikeelses tõlkes kasutatakse. Eesti põlevkivid on kukersiit ja graptoliitargilliit.

Punktiga 3 muudetakse määruse § 11 punkti 4 sõnastust, et see oleks vastavuses KMH direktiivi, KeHJSi ja veeseadusega. Kuna KeHJSi on täiendatud § 6 lõike 1 punktiga 21¹, siis on vaja tegevusvaldkond tuua ka kõnealusesse määrusesse. Määruse § 11 punkti 4 sõnastust muudetakse nii, et see oleks kooskõlas KeHJS § 6 lõike 1 punktidega 21 ja 21¹. Kehtivas sõnastuses on nimetatud tõkestus- või muu rajatise ehitamist, mis hõlmab ka truupe ja sildu, kuid uue sõnastuse kohaselt ei ole nende eelhindamine kohustuslik. Ka KMH direktiivi II lisa punkti 10 alapunkt g käsitleb vaid tamme ja muid vee kinnihoidmiseks või pikaajaliseks säilitamiseks mõeldud rajatisi ning seega truubid ja sillad direktiivi kohaldamisalasse ei kuulu.

Punktiga 4 täiendatakse määruse § 11 punktiga 8¹, et viia see vastavusse KeHJSi § 6 lõike 1 punktiga 18¹. Kuna viimase kohaselt tuleb kohustuslikus korras hinnata keskkonnamõju kunstliku põhjaveemoodustussüsteemi rajamisel, on vaja sama tegevusega täiendada ka määrusega kehtestatud loetelu. Lisaks märgitakse lisatava punktiga künnised, millal tuleb anda selle tegevuse puhul eelhindang (vähemalt 200 000 kuupmeetrit aastas). KeHJSi § 6 lõike 1 punkti 18¹ kohaselt on kohustusliku keskkonnamõju hindamise künnis 10 000 000 kuupmeetrit aastas, seega on eelhindangu andmise kohaldamisalal aastane veekogus, mis jääb 200 000 ja 10 000 000 kuupmeetri vahele.

Punktiga 5 täiendatakse määruse § 11 punktiga 14, et oleks kaetud KMH direktiivi II lisa punkti 10 alapunkt f. Tulvatõrjerajatiste ehitamine on kaetud kehtiva määruse § 11 punktidega 2 ja 4, kuid siseveeteede ja kanalite ehitamine ei ole riigisiseses õiguses sätestatud eelhindangu andmiseks kohustusliku tegevusena. Lisatava sätte kohaselt jäävad kohaldamisalast välja kohustuslikku KMH-d nõudvad tegevused, mis on nimetatud KeHJSi § 6 lõike 1 punktis 15: siseveekogus sadama või sellise veeteede püstitamise, mis on projekteeritud 1350 tonni ületava veeväljasurvega aluste jaoks.

Punktiga 6 täiendatakse määruse § 15 punktiga 8¹, et oleks kaetud KMH direktiivi II lisa punkti 1 alapunkt b, mis nimetab projekte harimata maa või poollooduslike alade intensiivpõllunduseks. Poollooduslikud alad on osaliselt määruse § 15 punktiga 8 juba kaetud, sest looduskaitseaduse § 4 lõike 1 punkti 2 ja § 33 lõike 1 punkti 5 alusel kuulub looduslik ja poollooduslik rohumaa kaitstavate loodusobjektide hulka (s.o hoiuala). Kuna harimata maa ning poollooduslikud alad, mis ei kuulu kaitstavate loodusobjektide hulka, ei ole kehtiva määruse § 15 lõikes 8 nimetatud, on vaja määruse § 15 täiendada punktiga 8¹.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määruse eelnõu ettevalmistamisel on võetud arvesse nõudeid, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 13. detsembri 2011. a direktiivis 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta, mida on muudetud 16. aprilli 2014. a direktiiviga 2014/52/EL.

4. Määruse mõju

Looduskeskkonnale avalduv mõju

Tegevusvaldkondade täpsustamine ja loetelu täiendamine, et see oleks vastavuses KMH direktiiviga, avaldab looduskeskkonnale positiivset mõju. Otsustaja peab asjakohasel juhul

andma kavandatava tegevuse kohta eelhinnangu ning põhjendatud juhul algetama KMH, mille korral on võimalik vältida ja vähendada ebasoodsat olulist keskkonnamõju.

Sotsiaalne mõju

Eelnõukohasel määrusel ei ole olulist mõju sotsiaalsele keskkonnale.

Majandusmõju

Määrus on otsustajale alus kavandatava tegevuse KMH eelhinnangu andmisel. Eelnõuga täpsustatakse eelhinnatavaid tegevusvaldkondi ning sellest tulenevalt on majanduslik mõju positiivne (KMH algetatakse vaid põhjendatud juhul). Samuti on arendajatel juba tegevuse kavandamisel võimalik määruse abil selgmini tuvastada, kas kavandatavale tegevusele tuleb teha eelhindamine ning sellega edaspidi arvestada.

Halduskoormuse hindamine

Muudatus ei too otsustajatele ega asjaomastele asutustele töös kaasa ümberkorraldusi. Määrusesse lisatakse mõned sätted, millega võib kaasneda mõningane lisakoormus eelhinnangute andmise tõttu. Samas ei ole muudatused märkimisväärsed ning lisanduvad sellised tegevused, mille kohta tegevusloa taotluste esitamine on pigem harv. Seega kokkuvõttes ei kaasne määruse muudatuste tulemusel eelhinnangu andmise olulist suurenemist.

Mõju avalikule haldusele ja riigi ning kohalike omavalituste töökorraldusele

Eelnõukohane määrus mõjutab ministeeriumide valitsemisalas tegutsevaid valitsusasutusi (nt Keskkonnaamet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet) ning kohalikke omavalitsusi, kes on KeHJSi mõistes otsustaja rollis ja peavad eelhinnangu tulemusena tuvastama KMH algetamise vajalikkuse. Kavandatavad määruse muudatused täpsustavad eelhinnatavaid tegevusvaldkondi, mis on otsustajatele KMH eelhinnangu andmise alus.

Mõju riigi ja kohaliku omavalitsuse eelarvele

Määruse muutmine ei mõjuta riigi ega kohaliku omavalitsuse eelarveid.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõukohase määruse rakendamisega ei kaasne lisakulutusi ega -tulusid, sest määrus üksnes täpsustab tegevusvaldkondi. Määruse eesmärk on tagada õigusakti ajakohasus ning kooskõla KeHJSi ja KMH direktiiviga.

6. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu saadetakse eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks ministeeriumidele (Rahandusministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Maaeluministeerium, Justiitsministeerium) ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule. Arvamuse avaldamiseks saadetakse eelnõu Terviseametile, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, Põllumajandusametile, valitsusvälistele organisatsioonidele, mõju hindamise ekspertidele, planeerimise ekspertidele ning ettevõtetele ja erialaliitudele, kellega Keskkonnaministeerium on sõlminud vaba tahte lepingu.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

Vabariigi Valitsuse määruse „Vabariigi Valitsuse 29. augusti 2005. a määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ muutmise“ eelnõu ja Euroopa Liidu õigusaktide võrdlustabel

Eelnõu peab vastama Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivile 2011/92/EL teatavate riiklike ja eraprojektide keskkonnamõju hindamise kohta.

Määruse eelnõu säte	ELi õigusakti nõue	Vastavus (vastab, ei vasta, vastab osaliselt)	Märkused (mittevastavuse või osalise mittevastavuse põhjus jms)	Kooskõlla viimise tähtaeg
p 1	KMH direktiivi art 4 lõige 2, lisa 2 punkt 3b	Vastab		
p 2	KMH direktiivi art 4 lõige 2, lisa 2 punkt 2e	Vastab		
P 3	KMH direktiivi art 4 lõige 2, lisa 2 punkt 10g	Vastab		
p 4	KMH direktiivi art 4 lõige 2, lisa 2 punkt 10l	Vastab		
p 5	KMH direktiivi art 4 lõige 2, lisa 2 punkt 10f	Vastab		
p 6	KMH direktiivi art 4 lõige 2, lisa 2 punkt 1b	Vastab		